Dziś bezpłatny dodatek „Przyjaciel Dzieci" WARSZAWA, SOBOTA 16 LISTOPADA 1946 R. (A) Cena numeru 3 złote

Nr. 315 (715) ROK 52

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA PRZYJMUJE INTERESANTÓW OD GODZINY 12-ej DO 2-ej PO POŁUDNIU

ADMINISTRACJA CZYNNA OD GODZINY 8-ej DO 15-ej

KONTO W BANKU »SPOŁEM« ODDZIAŁ W WARSZAWIE Nr 195

KONTO W P. K. O. Nr I-980

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

REDAKCJA i ADMINISTRACJA WARSZAWA Al. Jerozolimskie 121

TELEFONY:

REDAKTOR NACZELNY . . . 8.85-01

SEKRETARZ REDAKCJI . . . 8.85-02

ADMINISTRACJA WYDAWNICTWA 8.85-04

DZIAŁ OGŁOSZEŃ 8.85-05

ZARZĄD DRUKARNI 8.85-06

DRUKARNIA 8.79-61

Danina Narodowa jest powszechna, sprawiedliwa, przymusowa

Przemówienie radiowe tow. Premiera Osóbki-Morawskiego

Przedsiębiorstwa państwowe	— 30 proc.
Inicjatywa prywatna	— 28 „
Rolnictwo	— 23 „
Spółdzielczość	— 10 „
Świat pracy	— 9 „

Nasze osiągnięcia na ziemiach odzyskanych budzą coraz więcej podziwu wśród cudzoziemców. Osadzenie w ciągu półtora roku ponad 3.500.000 Polaków z Centralnej Polski, co razem z Polakami, b. obywatelami Rzeszy Niemieckiej, czyni już około 5-ciu milionów ludności polskiej, odbudowa komunikacji i wielu zniszczonych warsztatów pracy, uruchomienie kopalń, akcja siewna i stworzenie wielkiej sieci szkolnej z uniwersytetem, politechnikami i akademiami — wszystko to świadczy jak najlepiej o żywotności narodu polskiego i zrozumieniu przez cały naród wagi ziem odzyskanych dla przyszłej Polski.

W sobotę i niedzielę dnia 9 i 10 listopada na swoim II-gim Wielkim Kongresie Polacy, b. obywatele Rzeszy Niemieckiej zamanifestowali swoją wolę utrzymania granicy, wzdłuż Odry i Nisy tak, jak w roku 1938 na I-szym wielkim kongresie w Berlinie oświadczyli całemu światu, że są Polakami i że Polska jest ich matką. Teraz po tej pięknej manifestacji odzyskanych Polaków cały naród polski musi dać wyraz swej woli utrzymania ziem odzyskanych i utwierdzenia raz na zawsze granicy polsko-niemieckiej wzdłuż Odry i Nisy.

W ciągu półtora roku zrobiliśmy na ziemiach odzyskanych wiele, bardzo wiele, ale musimy zdobyć się na wysiłek jeszcze większy i jak najrychlej zabrać wszystkie odłogi i odbudować wszystkie warsztaty pracy, ażeby żaden wróg nie mógł kwestionować naszych praw do ziem odzyskanych pod pozorem nieumiejętności czy niemożności zagospodarowania ziem nad Odrą i Nisą.

Miarą tego wysiłku i zdecydowanej woli utrzymania ziem odzyskanych będzie powszechna Danina Narodowa, uchwalona przez Rząd Jedności Narodowej i zatwierdzona przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej na historycznym posiedzeniu w Belwederze w środę dnia 13 listopada. Danina Narodowa będzie godną odpowiedzią narodu polskiego na wszystkie nieprzyjazne nam wystąpienia w sprawie ziem odzyskanych.

Kormy Daniny Karodowej

Największy udział Daniny Narodowej, bo około 30 proc. przypadnie przedsiębiorstwom państwowym. Inicjatywa prywatna będzie obciążona w wysokości 28 proc. ogólnej sumy daniny. Trzecie miejsce w Daninie Narodowej przypadnie rolnictwu, którego udział został określony na 23 proc. Świat pracy najemnej weźmie udział w świadczeniach na rzecz Daniny Narodowej w skromniejszych rozmiarach, nie przekraczających 9 proc. globalnej sumy daniny. Odradzająca się spółdzielczość będzie uczestniczyła w daninie mniej więcej w tych samych rozmiarach, co świat pracy. 1 proc. ogólnej sumy daniny przypadnie na właścicieli nieruchomości miejskich.

Robotnicy i pracownicy państwowi, samorządowi i prywatni oraz zatrudnieni w spółdzielczości będą płacili w ciągu trzech miesięcy ½ proc. uposażenia miesięcznego dla najniższych kategorii płac, 1 proc. dla zarabiających od 3 — 6 tysięcy złotych. Następnie obciążenie wzrasta progresywnie, dochodząc do 15 proc. przy wynagrodzeniach najwyższych.

Wszystkim innym kategoriom obywateli oraz przedsiębiorstwom wysokość jednorazowej Daniny Narodowej określać będą gminne i dzielnicowe komisje obywatelskie, a w miastach wydzielonych miejskie komisje obywatelskie, powołane spośród przedstawicieli organizacji politycznych, społecznych, zawodowych, wyznaniowych i wojska. Podstawą wymiaru daniny przez gminne komisje obywatelskie dla rolnictwa będzie wielkość gospodarstwa rolnego. Obciążenie wyniesie na każdy hektar od 150 do 500 zł., zależnie od wielkości gospodarstwa.

Ulgi i wyłączenia

Nie będą obciążone daniną grunta nie uprawiane na Ziemiach Zachodnich oraz zwolnione od podatku gruntowego. W stosunku do gospodarstw dotkniętych klęskami żywiołowymi oraz zniszczonych przez działania wojenne ponad 50 proc., jak również w stosunku do gospodarstw słabszych, jak np. nie posiadających ani konia, ani krowy, będą stosowane daleko idące ulgi. Gospodarstwa rolne, powstałe z reformy rolnej, jak również gospodarstwa zniszczone na ziemiach odzyskanych lub pozostałe po repatriantach, którzy wyjechali do ZSRR będą także korzystały z ulg.

Natomiast gospodarstwa ogrodnicze i położone w pobliżu dużych miast będą obciążone daniną w podwójnym rozmiarze.

Przedsiębiorstwom handlowym i przemysłowym danina będzie wymierzona w wysokości 4-krotnej sumy zaliczek na podatek obrotowy za lipiec, sierpień i wrzesień b. r. Przedsiębiorstwa prowadzące księgi handlowe, uznane przez właściwe władze skarbowe za prawidłowe, mają prawo do ulgi 20 proc., a przedsiębiorstwa, które zapłacą 75 proc daniny przed końcem b r., będą zwolnione od obowiązku dopłaty pozostałych 25 proc.

Specjalne ulgi przewidziano dla subskrybentów Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju, którzy świadczyli według właściwych rozmiarów. Ulgi z tego tytułu wyniosą 25 proc.

Daleko idąca ostrożność

Przytoczyłem najważniejsze postanowienia dekretu, aby wykazać, że Rząd przy układaniu dekretu o Daninie Narodowej kierował się jak najdalej idącą ostrożnością w szacowaniu zdolności do ponoszenia ciężaru daniny przez poszczególne grupy gospodarcze ludności. Wymiar daniny będzie dokonany przez komisje obywatelskie, składające się z obywateli miejscowych dobrze zorientowanych w położeniu gospodarczym miejscowej ludności. Mimo to płatnikom daniny przysługuje prawo odwołania od wymiaru dokonanego przez gminne i dzielnicowe komisje obywatelskie do powiatowych komisyj obywatelskich, a w miastach wydzielonych do wojewódzkich komisyj obywatelskich.

W celu zapewnienia powszechności świadczenia na rzecz ziem odzyskanych i dla zapobieżenia nadużyciom ze strony tych, którzy notorycznie uchylają się od wszelkich świadczeń na rzecz Państwa, Prezydium Krajowej Rady Narodowej powoła główną komisję obywatelską, mającą za zadanie czuwać nad całością akcji. Sekretarzem generalnym głównej komisji obywatelskiej jest Pełnomocnik Rządu do spraw Daniny Narodowej.

Całkowity wpływ z daniny narodowej przeznaczony jest wyłącznie na zagospodarowanie ziem odzyskanych. Minister Skarbu ogłaszać będzie okresowe sprawozdania o sposobie zużycia wpływów z Daniny Narodowej.

Dekret o Daninie Narodowej jest wyrazem najgłębszej troski całego narodu o należyte zagospodarowanie Ziem Zachodnich.

Danina będzie: powszechna, sprawiedliwa, przymusowa, szybko zrealizowana i wydajnie zużytkowana.

Nie wątpię, że społeczeństwo polskie odpowie na wezwanie Rządu z tą jednomyślnością i entuzjazmem, jaki cechował zawsze naród polski w wielkich chwilach historycznych, gdy decydowały się losy państwa i narodu.

Plenarne posiedzenie KCZZ

W dniach 25, 26 i 27 b m. odbędzie się w Warszawie plenarne posiedzenie KCZZ z udziałem przewodniczących i sekretarzy generalnych zarządów głównych, jak również przewodniczących i sekretarzy OKZZ.

Na porządku dziennym poza sprawozdaniem organizacyjnym oraz zatwierdzeniem uchwał Prezydium i Wydziału Wykonawczego za okres 22.III—28.X b. r., znajduje się sprawa trzyletniego planu gospodarczego, omówienie sytuacji gospodarczej i postulatów świata pracy oraz udział związków zawodowych w zbliżających się wyborach.

Czy Bevin ustąpi z rządu?

Dramatyczne głosowanie w klubie poselskim Partii Pracy

Gabinet brytyjski obraduje nad wytworzoną sytuacją

LONDYN (SAP). Wczoraj zwołano specjalne posiedzenie gabinetu. Przedmiotem obrad jest sprawa „rewolty", która wybuchła wśród członków klubu parlamentarnego Partii Pracy przeciw polityce zagranicznej min. Bevina. Pogłoski o rozłamie w Partii uważa się za nieaktualne, natomiast samemu Bevinowi grozi upadek.

Na wczorajszym zebraniu klubu parlamentarnego Partii Pracy, które zostało zwołane specjalnie w tym celu, aby skłonić 44 posłów do wycofania ich poprawki krytykującej politykę zagraniczną rządu, wniosek Morrisona, potępiający 44 autorów poprawki, otrzymał wprawdzie 126 głosów, co było większością głosujących, ale 33 głosy było przeciw, a 120 wstrzymało się od głosowania.

Wedle brytyjskich zwyczajów parlamentarnych wstrzymanie się od głosowania w sprawie votum zaufania jest brane bardzo poważnie. Swojego czasu Chamberlain zrezygnował ze stanowiska premiera z tego właśnie powodu,

DALTON EWENTUALNYM NASTĘPCĄ BEVINA

Rząd uzyskał poparcie tylko 33 proc. przedstawicieli parlamentarnych swej partii, która obecnie dysponuje 390 mandatami. Sytuacja dla Bevina jest krytyczna. Jako jego następca wymieniany jest Dalton.

Otoczenie Daltona twierdzi, iż jest on zaniepokojony pogarszającymi się stosunkami brytyjsko-radzieckimi i pierwszą czynnością jego po objęciu stanowiska ministra spraw zagranicznych będzie udanie się do Moskwy, aby uzgodnić z Kremlem kwestie środkowego Wschodu i wschodniej Europy.

LONDYN (PAP). Wniesienie poprawki, dotyczącej przemówienia króla, z łona partii rządowej stanowi wypadek bez precedensu. W praktyce równa się to votum nieufności. Sytuacja dla rządu brytyjskiego stała się tak poważna, że na zebranie grupy parlamentarnej Partii przybył premier Attlee.

Premier zagroził, iż w wypadku nie wycofania poprawki zmuszony będzie wykluczyć jej autorów z Partii.

DRAMATYCZNA DECYZJA „REBELIANTÓW"

Według relacji agencji Reutera, po interwencji Attlee 44 posłów zebrało się w pokoju komisyjnym Izby Gmin i postanowiło jednomyślnie stać mocna na zajętym stanowisku oraz złożyć wspomnianą poprawkę na piśmie, zaopatrując ją swymi nazwiskami. Był to moment szczególnie dramatyczny.

Korespondent Reutera podkreśla, że krok „rebeliantów" stanowi bezpośrednie wyzwanie pod adresem rządu i gdyby poprawka został uznana za votum nieufności — rząd natychmiast poda się do dymisji.

CO ZAWIERAŁA POPRAWKA?

W poprawce wyrażono nadzieję, że rząd brytyjski zmieni swe postępowanie w sprawach międzynarodowych w taki sposób, aby zachęcić do współpracy ze wszystkimi narodami, starającymi się zrealizować planowanie socjalistyczne i kontrolę zasobów światowych, zapewniając tą drogą prowadzenie demokratycznej i konstruktywnej polityki socjalistycznej.

DWA ODŁAMY W PARTII PRACY

Prasa brytyjska ujawnia, że inicjatorami poprawki są posłowie Crossman i Foot, którzy już dawniej krytykowali politykę palestyńską rządu Partii Pracy. Prasa konserwatywna i liberalna charakteryzuje tę poprawkę jako rękawicę rzuconą rządowi.

Korespondent polityczny centralnego organu Partii Pracy „Daily Herald" stwierdza, że tego rodzaju wyzwanie pod adresem rządu może być źle zrozumiane za granicą. „Daily Herald" pisze: „Wielu członków Partii Pracy gorąco pragnie by rząd zajął

(Dokończenie na str. 2-ej)

Rzeszów pod sztandarami PPS

W województwie rzeszowskim siły Polskiej Partii Socjalistycznej rosną w szybkim tempie. W szeregu zakładów, w których dotychczas nie było żadnej naszej organizacji powstają Koła PPS. Tak np. w hucie szkła pow. jasielskiego, w ciągu dwóch tygodni zorganizowano i uaktywniono Koło, liczące 87 członków. Naturalnie kolejarze przodują. Jedno tylko Koło w Rozwadowie liczy już 115 członków.

Rzeszów melduje nam poza tym wiele wypadków zgłoszenia się do Partii nowych towarzyszy, którzy składają deklaracje bez żadnych namów. Zgłaszają się oni wyrażając pragnienie wzięcia udziału czynnego w realizowaniu socjalistycznych haseł.

Nastroje wśród nowych członków wykazują, że Polska Partia Socjalistyczna krzepnie nie tylko ilościowo, lecz również i jakościowo.

Spłacony dług

Ogłoszony dekret o Daninie Narodowej na zagospodarowanie ziem odzyskanych jest realnym, konkretnym c z y n e m, którym Polska odpowiada na szerzoną ostatnio w części prasy zagranicznej propagandę niemiecką, usiłującą podważyć nasze niewzruszone prawa do tych ziem.

Na ziemiach odzyskanych żyje i pracuje już około 5 milionów Polaków. Miasta tych ziem, pozostawione przez Niemców w gruzach, są odbudowywane. 3-letni plan gospodarczy przewiduje corocznie remont i odbudowę 60.000 zabudowań mieszkalnych na wsi. Zaminowane silnie przez Niemców tereny zostały odminowane i w roku bieżącym zdołaliśmy już obsiać połowę gruntów, uprawianych przez Niemców, a do końca roku 1949 odłogi znikną zupełnie.

Kopalnie zagłębia Górnośląskiego i Wałbrzyskiego dostarczają Polsce jednej trzeciej ogólnej produkcji węgla. Przemysł na ziemiach odzyskanych z dnia na dzień zwiększa tempo pracy, a w ciągu najbliższych trzech lat powstaną na tych terenach nowe zakłady przemysłowe, zbudowane przez polskiego robotnika, z polskich materiałów

Zadaniem Daniny Narodowej jest przyśpieszenie procesu zespalania Ziem Odzyskanych przez zgodny wysiłek całego narodu na rzecz zabudowania tych ziem. Dekret o daninie cechuje szybkość, z jaką ma nastąpić mobilizacja środków finansowych. Ponadto jest on wyrazem sprawiedliwości społecznej, bowiem rozkład ciężaru daniny uwzględnia możliwości gospodarcze poszczególnych grup ludności. Świat Pracy obciążony został w wysokości stosunkowo niewielkiej, bowiem rząd słusznie wyszedł z założenia, że robotnicy i pracownicy od dawna ponoszą stałe ofiary na odbudowę nie tylko ziem odzyskanych, ale życia gospodarczego całej Polski. Znaczne ulgi przewidziane są dla wsi, w tych wypadkach, gdy w grę wchodzą zniszczone przez wojnę lub nieokrzepłe jeszcze gospodarstwa rolne. Główny ciężar daniny poniesie przemysł i handel, zarówno państwowy, jak również należący do inicjatywy prywatnej.

Wierzymy, że wszystkie warstwy społeczne Polski przyjmą Dekret o Daninie z całą gotowością do poniesienia koniecznych ofiar, w zrozumieniu historycznego zadania, jakie wypełnić musi nasze pokolenie, które jest odpowiedzialne za całość i wzmocnienie Państwa Polskiego. Cieniom poległych za wyzwolenie Ziem Zachodnich winniśmy dług Daniną i pracą go spłacimy.

Minister Lauszman na Śląsku

W dniu 14 b m. przybył z Warszawy na Śląsk Minister Przemysłu Czechosłowacji p. Lauszman w towarzystwie szefa prezydialnego czechosłowackiego Min. Przemysłu p. Millera Gościom towarzyszy wiceminister Przemysłu tow. dr. inż. Salcewicz.

Min. Lauszman zwiedził śląskie huty i kopalnie.

Delegacja polska w Moskwie

Bawiący w Moskwie członkowie delegacji Towarzystwa Przyjaźni Polsko Radzieckiej zwiedzali tutejsze instytucje oświatowe.

Minister Świątkowski złożył w imieniu delegacji polskiej wizytę ministrowi Oświaty RFSPR — Karnaesznikowi.

W Instytucie Literatury Radzieckiej im. Gorkiego odbyło się uroczyste posiedzenie na cześć gości polskich. Posiedzenie otworzył dyr. Sziszmarinow, witając serdecznie gości polskich, jako przedstawicieli literatury bratniego narodu polskiego. Odczyt o życiu intelektualistów i literatów w nowej Polsce demokratycznej wygłosił red. Stefan Ziółkiewski.

ROBOTNIK
CENTRALNY ORGAN P.P.S.

Warszawa, 15 listopada.

Prasa PPR

W dniu wczorajszym — z okazji dwuletniej rocznicy istnienia — centralny organ PPR „Głos Ludu" ukazał się w nowej szacie zewnętrznej, w formacie normalnym zamiast dotychczasowego, zmniejszonego. Z własnego doświadczenia, sądząc według trudności, które musieliśmy przezwyciężyć podczas budowy własnej drukarni „Robotnika", w Warszawie, — wiemy, jak trudno jest w obecnych powojennych warunkach technicznych zmontować nową maszynę rotacyjną. Tym bardziej więc cieszy nas, że towarzyszom z „Głosu Ludu" udało się te wszystkie trudności przezwyciężyć i udoskonalić swój dziennik partyjny.

Przy tej sposobności tow. Roman Zambrowski ujawnia w artykule, zamieszczonym w „Głosie Ludu", że nakład dziennika śląskiego PPR — „Trybuny Robotniczej" przekroczył ostatnio 300 tysięcy egzemplarzy (w tym 200 tysięcy prenumeratorów). W obliczu rozpoczynającej się kampanii wyborczej ten sukces bratniego organu robotniczego ma szczególne znaczenie. Witamy towarzyszy redaktorów dzienników peperowskich w Warszawie i w Katowicach i życzymy im powodzenia w ich działalności, w codziennej ciężkiej pracy i walce o zwycięstwo naszej wspólnej sprawy.

Powrót z Anglii

Do konsulatów polskich w Wielkiej Brytanii zgłasza się coraz to więcej Polaków, wyrażających życzenie powrotu do kraju. Widocznie propaganda andersowska przestała działać, listy zaś z kraju zachęcają do powrotu, a warunki bytowania uchodźców w Anglii są coraz to gorsze. Transparenty na ulicach Glasgow (Szkocja) w rodzaju „Mniej Polaków, więcej chleba" — przyśpieszają w niezbyt miły sposób akcję repatriacyjną.

Wielki napływ chętnych do powrotu i kilka wypadków wysłania transportów reemigrantów przez władze brytyjskie bez uzgodnienia z konsulatami polskimi, — co oczywiście wywołało szereg nieporozumień, — skłoniło zainteresowane instancje polskie i angielskie do podpisania umowy technicznej o repatriacji Polaków z Wielkiej Brytanii. Anglicy zobowiązali się w tej umowie kierować transporty do Polski tylko poprzez konsulaty R.P. i tylko po sprawdzeniu dokumentów repatriowanych Polaków przez naszych urzędników.

Dotychczasowe doświadczenie wykazało, że takie sprawdzenie jest niezbędne, gdyż zdarzyło się kilkakrotnie, że w transportach repatriacyjnych znaleźli się ludzie karani za ciężkie przestępstwa kryminalne, ludzie posługujący się obcymi papierami, lub ludzie zabierający w charakterze żon przygodne Angielki (lub ostatnio Włoszki). Z drugiej strony sprawdzenie dokumentów umożliwia ustalenie odznaczeń, przebiegu służby itd., co dotychczas było utrudnione ze szkodą dla wracających żołnierzy i oficerów. Konsulaty polskie zwracają również uwagę na to, by repatrianci nie byli pozbawieni swego osobistego dorobku i swych oszczędności.

Ostatnio kilka gazet angielskich podniosło zarzut, że władze polskie hamują tempo repatriacji. Ten zarzut jest zupełnie niesłuszny. Zamiast 2.000 osób wraca obecnie 6.000 osób miesięcznie, czyli że dwa konsulaty polskie w Wielkiej Brytanii muszą obsłużyć 200 osób dziennie (licząc także na pracę w niedzielę i święta, co rzeczywiście ma miejsce). Jak na mały zespół konsularny i ciężkie warunki lokalowe, jest to liczba maksymalna. Rzecz ciekawa, że repatriowani, choć śpieszy im się do kraju, doskonale rozumieją konieczność załatwiania formalności w polskich konsulatach i wolą wracać do Polski zaopatrzeni we wszystkie niezbędne dokumenty.

Z radością przyjmujemy w kraju wszystkich Polaków z Wielkiej Brytanii. Ich miejsce jest tu, przy odbudowie ojczyzny, a nie za granicą, gdzie wykorzystywani są ostatnio w charakterze parobków na miejscu zwolnionych jeńców niemieckich, lub przy niebezpiecznej robocie uprzątania min. Chcielibyśmy ich jak najprędzej widzieć wśród nas.

Komuniści francuscy domagają się
stanowiska premiera

PARYŻ (SAP). Biuro polityczne partii komunistycznej zadecydowało domagać się stanowiska premiera dla komunistów w nowym rządzie, który sformuje się bezpośrednio po rezygnacji Bidault'a.

Biuro, jednocześnie postanowiło zwrócić się do socjalistów z propozycją utworzenia lewoskrzydłowej koalicji z komunistycznym premierem na czele, przy czym do rządu mieliby wejść poza socjalistami lewi republikanie bez poparcia których nie zdołanoby utworzyć większości parlamentarnej.

Komuniści nie ujawnili kogo wysuną na premiera lecz powszechnie przypuszcza się, że albo Thorez albo Duclos.

PARYŻ. Cała prasa paryska żywo omawia ostateczne wyniki wyborów niedzielnych. Wyniki te są już znane, choć nie zostały jeszcze ogłoszone w „Journal Officiel". Komuniści zdobyli 186 mandatów, MRP — 163, socjaliści — 104, PRL i inne ugrupowania prawicowe — 82, radykałowie — 63, a inne mniejsze grupy — 5. Organ socjalistów francuskich „Le populaire" podkreśla, że wybory 10 listopada były w istocie plebiscytem za lub przeciw oddaniu steru rządów partiom lewicowym. Wybierając 290 posłów komunistycznych i socjalistycznych do nowego Zgromadzenia, naród francuski dał jasną odpowiedź na to pytanie.

Rozpoczęła się już kampania przed wyborami do Rady Republiki, które odbędą się 24 listopada. We francuskich kołach politycznych przypuszcza się ogólnie, że partie lewicowe zdobędą w tym zgromadzeniu bezwzględną większość.

Naród hiszpański oczekuje
decyzji Generalnego Zgromadzenia ONZ

NOWY JORK. (PAP). Dziennik „PM" donosi, że w republikańskich kołach hiszpańskich oświadczają, iż premier Giral, który wraz z kilkoma członkami rządu przebywa w Nowym Jorku w charakterze obserwatora prac Generalnego Zgromadzenia, przywiązuje wielką wagę do decyzji Zgromadzenia w sprawie Hiszpanii. Jeżeli Generalne Zgromadzenie nie powetmie uchwały w sprawie akcji przeciwko gen. Franco, sprawa Hiszpanii może się stać źródłem poważnych tarć międzynarodowych.

Dwie organizacje amerykańskie: Komitet Wygrania Pokoju i Komitet Akcji Uwolnienia Hiszpanii rozpoczęły wzmożoną akcję na terenie St. Zjed. mającą na celu poparcie wystąpień zmierzających do obalenia Franco w drodze działania międzynarodowego. W Nowym Jorku odbyło się przyjęcie na cześć republikańskiego rządu hiszpańskiego z udziałem premiera Girala i szeregu delegatów na Generalne Zgromadzenie, którzy popierają wniosek Polski o zerwaniu stosunków z Franco. Gospodarzami przyjęcia są m. in. Albert Einstein, Thomas Mann i gen. Ewans Pralson.

Niepodległość albo opieka międzynarodowa
Ambasador Nowikow o sprawie powiernictwa

N. JORK. PAP. Na posiedzeniu Komisji Powierniczej ONZ, ambasador Nowikow przedstawił pogląd ZSRR na sprawę powiernictwa. Nowikow zwrócił uwagę, że półtora roku temu ustalono zasady, na których opierać się będzie polityka ONZ w dziedzinie powiernictwa nad t. zw. terytoriami mandatowymi. Nie wszystkie państwa sprawujące mandaty przedstawiły projekty układu w sprawie administracji terytoriów mandatowych, były również takie, które spełniły tylko częściowo ten obowiązek. Na przykład W. Brytania przedstawiła projekt układu w sprawie Tanganiki, Togo i Kamerunu, a pominęła terytorium Palestyny. Australia nie złożyła projektu odnośnie atolu Nauru (w grupie wysp Gilberta na Pacyfiku), na którym sprawowała mandat b. Ligi Narodów w imieniu Imperium Brytyjskiego. Oddzielnym zagadnieniem jest sprawa dawnych mandatów Transjordanii i Afryki południowo-zachodniej.

Mogą być tylko dwa sposoby rozwiązania: obdarzyć ludność tych terytoriów niepodległością, albo ustanowić nad nimi opiekę międzynarodową. Trzeciej drogi nie ma.

Układ, zawarty pomiędzy W. Brytanią i Transjordanią, powinien był być zbadany przez ONZ.

Wniosek delegacji Unii Południowo-Afrykańskiej w sprawie włączenia Afryki południowo-zachodniej jest sprzeczny z Kartą ONZ i musi być odrzucony przez Generalne Zgromadzenie.

Delegat radziecki wykazał następnie bezpodstawność takiej interpretacji delegata Stanów Zjednoczonych Dullesa, według której USA rozumiało, że opracowanie projektów należy jedynie do zainteresowanych państw, sprawujących mandat z ramienia b. Ligi Narodów.

Brauchitsch i Guderian
staną przed sądem

NORYMBERGA (ZAP). Trybunał międzynarodowy w Norymberdze planuje wielki proces przeciw byłym niemieckim generałom, którzy w armii hitlerowskiej zajmowali ważne stanowiska. Przed sądem odpowiadać będą — głównodowodzący armii gen Brauchitsch, głównodowodzący frontu wschodniego, gen. Guderian, szef sztabu, gen. Halder, generalny inspektor lotnictwa gen. Milch, gen. Reinicke i inni.

Pierwszy proces z nowej serii procesów międzynarodowych przeciw 23 lekarzom-mordercom rozpocznie się 5 grudnia.

Maczek wzywa żołnierzy
by wracali do kraju

LONDYN. — W związku z oświadczeniem władz brytyjskich, że byli polscy jeńcy wojenni w Niemczech nie zostaną wcieleni do Polskiego Korpusu Przysposobienia, B. dowódca pierwszej dywizji pancernej, gen. Maczek, wydał rozkaz dzienny, w którym powiada m. in.: „Warunki stworzone dla was będą o wiele gorsze od warunków, w jakich znajdą się żołnierze wstępujący do Korpusu Przysposobienia. Jesteście postawieni w trudnym położeniu, wymagającym wielkiej tężyzny moralnej.

W związku z tą sytuacją, ciągnie gen. Maczek, uważam za wskazane, aby wszyscy ci żołnierze z ośrodków wojskowych, którzy z powodów rodzinnych, czy też innych, zdecydowali się na powrót do kraju, a ociągają się jedynie z wykonaniem tego zamiaru, — przyśpieszyli swój wyjazd. Będzie to korzystne dla tych, którzy pragną pozostać.

Wyjazd delegacji polskiej
dla Spraw Reparacji
do Moskwy

Delegacja polska do polsko-radzieckiej Komisji Mieszanej dla Spraw Reparacji wojennych wyjeżdża w najbliższych dniach do Moskwy na następne posiedzenie Komisji Mieszanej, na którym między innymi przepracowane będą zagadnienia reparacji przemysłowych.

Do chwili obecnej przybyły do Polski towary łącznej wartości ok 4 milionów dolarów. Wobec przydzielenia przez PKP środków transportowych, napływ dostaw na poczet odszkodowań wojennych wybitnie się zwiększa.

Czy Bevin ustąpi z rządu?
Dramatyczne głosowanie posłów Partii Pracy

(Dokończenie ze str. 1-ej)

stanowisko wyraźniejsze i wzbudzające większe zaufanie opinii publicznej. Dążenie to jest zupełnie zdrowym objawem. Poprawka ta jest wyrazem niezadowolenia z polityki zagranicznej rządu. Nie bierze ona pod uwagę usiłowań pokojowych Bevina".

Korespondent *„Daily Mail"* oskarża lewe skrzydło Partii Pracy o doktrynerstwo. Liberalny *„News Chronicle"* wyjaśnia, że posłowie, którzy podpisali poprawkę do mowy tronowej są to przeważnie intelektualiści partyjni.

W socjalistycznej partii angielskiej zarysowały się dwa odłamy: jeden z nich chciałby stworzyć blok socjalistyczny Europy zachodniej, służący za pomost między Ameryką a Związkiem Radzieckim, drugi — bardziej lewicowy — uważa, że Anglia powinna wyraźniej oprzeć się na Związku Radzieckim.

LICZBA OPONENTÓW BEVINA ROŚNIE

LONDYN (PAP). Liczba posłów Partii Pracy, którzy „zrewoltowali się" przeciwko polityce rządu wzrosła do 72. Również 15 sygnatariuszy poprawki wypowiadającej się przeciw obowiązkowi służby wojskowej zapowiedziało utrzymanie swej poprawki. Wreszcie 13 dalszych posłów podpisało wniosek wymierzony przeciwko działalności Foreign Office.

Ogółem wpłynęło 28 poprawek, krytykujących politykę rządową. Posłowie komunistyczni wyrazili ze swej strony ubolewanie, że mowa tronowa nie poruszyła korzyści ściślejszej współpracy politycznej pomiędzy W. Brytanią, Francją i Zw. Radzieckim, a innymi narodami demokratycznymi.

Nie jest wykluczone, że rząd brytyjski zastosuje pewne „środki dyscyplinarne" wobec opornych posłów.

Rewolta poselska wywołała wielką sensację w całym kraju. Wśród zrewoltowanych posłów znajduje się m. in. żona jednego z członków rządu, jak również czterech prywatnych sekretarzy parlamentarnych.

Gromyko apeluje o pomoc
dla państw zagrożonych głodem

NOWY JORK (PAP). Delegat radziecki Gromyko przedstawił Komisji Gospodarczej ONZ projekt rezolucji, w której proponuje, by Generalne Zgromadzenie zaapelowało do państw rolniczych, należących do ONZ, by starały się podnieść produkcję zboża. Związek Radziecki proponuje: 1) żeby niektóre państwa ograniczyły swą konsumcję i powiększyły eksport zboża do państw potrzebujących pomocy oraz, aby podjęte zostały kroki dla niedopuszczenia do zwyżki cen, 2) żeby państwa przemysłowe dostarczyły maszyn rolniczych tym państwom, które odczuwają ich brak, przy czym udzielenie pomocy państwom potrzebującym jej nie powinno być uzależnione od względów politycznych.

Albania wnosi protest do ONZ
przeciw dyktatorskim metodom W. Brytanii

N. JORK (PAP). Rząd albański wystosował ostry protest do ONZ przeciwko decyzji W. Brytanii przystąpienia do rozminowywania cieśniny między wyspą Korfu a Albanią.

Admiralicja brytyjska podała do wiadomości, że flota brytyjska wydobyła 22 miny z cieśniny.

Rząd albański w swej nocie oświadcza, że rząd brytyjski powiadomił rząd albański, iż postanowił dnia 12 listopada przystąpić do rozminowywania cieśniny przy wyspie Korfu. Rząd albański zaznaczył, że nie ma nic przeciwko rozminowywaniu wód, znajdujących się poza obrębem wód terytorialnych albańskich. Rząd brytyjski mimo to przystąpił do rozminowywania cieśniny. Albania wnosi wobec tego protest do ONZ przeciwko dyktatorskiemu postępowaniu W. Brytanii.

Rząd albański domaga się powołania komisji, któraby ustaliła obszar terytorialnych wód albańskich.

Poprawki Mołotowa
do statutu Triestu

NOWY JORK (PAP). Na posiedzeniu Rady ministrów spraw zagranicznych, Mołotow wniósł szereg poprawek do francuskiego projektu statutu dla Triestu. Poprawki te zmierzają w głównych liniach do tego, by: 1) statut Triestu został opracowany przez Radę ministrów spraw zagranicznych a nie przez Radę Bezpieczeństwa, 2) władza gubernatora w Trieście została ograniczona i 3) wojska obce zostały z terytorium Triestu wycofane.

Mołotow zażądał, aby wycofanie wojsk obcych z Triestu nastąpiło w 4 miesiące po wejściu w życie traktatu pokojowego.

Konferencja studentów
w Radzie Szkół Wyższych

Rada Szkół Wyższych przy prezesie Rady Ministrów zwołuje na dzień 15 — 16 listopada ogólnopolską konferencję przedstawicieli młodzieży szkół wyższych celem omówienia studenckiego życia organizacyjnego.

Konferencja odbędzie się w Warszawie w lokalu Koła Medyków przy ul. Oczki 7.

17 listopada b. r.
Dzień RTPD

Kontrolę działalności Komisji Mieszkaniowej
przeprowadza specjalna delegacja

W ramach kontroli, przeprowadzonej przez władze centralne na terenie różnych miast Polski, przybyli onegdaj do Łodzi, dla zbadania działalności Nadzwyczajnej Komisji Mieszkaniowej, przewodniczący NKM przy Radzie Ministrów tow. K. Rusinek i przedstawiciel Biura Prawnego Prezydium Rady Ministrów tow. mec. St. Gross.

Delegacja odbyła konferencję z prezydium NKM w Łodzi, które złożyło sprawozdanie z sytuacji mieszkaniowej i ze swej działalności. Delegacja w szczególności interesowała się paroma zażaleniami, wniesionymi do władz centralnych w związku z wysiedleniem kilku osób.

Po konferencji tow. Rusinek i Gross udali się na miasto, celem zbadania warunków mieszkaniowych dwu wysiedlonych osób.

Dzisiaj delegacja rozmawiać będzie z profesorami UŁ i robotnikami, albowiem celem jej jest m. in. nawiązanie bezpośredniego kontaktu z ludnością.

Nagroda Nobla

— Nagroda literacka Nobla za 1946 rok została przyznana Szwajcarowi Hermannowi Hesse.

USA APROBUJE ROKOWANIA WŁOSKO-JUGOSŁOWIAŃSKIE

RZYM (PAP). Rząd amerykański przesłał rządowi włoskiemu notę, w której oświadcza, że Włochy i Jugosławia mają pełne prawo prowadzenia bezpośrednich rokowań pod warunkiem, że opierać się będą na decyzjach już powziętych przez konferencję ministrów Wielkiej Czwórki.

Nota amerykańska do rządu włoskiego jest odpowiedzią na deklarację, złożoną przez min. Nenni na ręce ambasadorów Wielkiej Czwórki w Rzymie.

Dlaczego PPS
— partią półmilionową?

bo każdy, komu drogie są:

— NIEPODLEGŁOŚĆ
— SPRAWIEDLIWOŚĆ SPOŁECZNA
— POSZANOWANIE GODNOŚCI CZŁOWIEKA
— POTĘGA GOSPODARCZA KRAJU
— POKÓJ I POSTĘP
— KULTURA NARODOWA

w szeregach naszej Partii będzie mógł owocnie pracować nad ich pełnym ugruntowaniem.

†
ś. p.

STANISŁAW GREK

zmarł w Norymberdze w dniu 19 maja 1946 r.

Pogrzeb odbędzie się w Krakowie w poniedziałek dn. 18 listopada rb. o godz. 11 z kaplicy na cmentarzu Rakowieckim.

Zarząd Główny i Zarząd Oddz. Warszawskiego Związku Zawodowego Dziennikarzy R.P.

RTPD dziękuje

Oddział Warszawski RTPD, składa serdeczne podziękowanie członkom Centrali Zrzeszeń Przemysłu Gastronomicznego za złożoną ofiarę w wys. 25.000 zł., w szczególności ob. Prezesowi Żochowskiemu za jego życzliwą pomoc.

W PARTII PPS

Nowe telefony Stołecznego Komitetu PPS

Stołeczny Komitet PPS przeniósł się do nowego lokalu przy ul. Mokotowskiej 24.

Telefony:
Prezydium: 88-666.
Wydz. Prop. Oświatowy: 87-835.
Sekretariat: 85-857.

PRELEGENCI STOŁ. KOMITETU KOMINISTERIALNYCH I INNYCH

Dnia 18 bm., w poniedziałek o godzinie 16-ej, w gmachu CKW, ul. Daszyńskiego 18, odbędzie się ogólne walne zebranie wszystkich Tow. Prelegentów z kół Ministerialnych i innych.

Ze względu na ważność obrad obecność wszystkich Towarzyszy Prelegentów obowiązkowa pod rygorem partyjnym.

KALENDARZYK PARTYJNY

Dnia 15 listopada rb. (piątek) odbędą się na Dzielnicach PPS w Warszawie zebrania z referatami a mianowicie.

Nowe - Bródno, ul. Białołęcka 27, o godzinie 18 ej zebranie członków i sympatyków PPS z referatami Tow. Leparskiego.

Fort Mokotów, ul. Miłobędzka 16. o godzinie 18-tej zebranie członków i sympatyków PPS z referatem Tow. Stopnickiego.

Ochota, ul. Niemcewicza 9, o godzinie 18 ej, zebranie członków i sympatyków PPS z referatem Tow. Hołowicza.

Grochów, ul. Podskarbińska 6, o godzinie 18-tej, zebranie członków i sympatyków PPS z referatem Tow. Napiorkowskiego.

Rakowiec, ul. Pruszkowska 6, o godzinie 18-tej, zebranie członków i sympatyków PPS z referatem gospodar. wygłosi Tow. Zieliński Józef.

Żoliborz, ul. Kossaka 10, o godzinie 18 tej zebranie członków i sympatyków PPS z referatem prawn. Tow. Dra Trojanowskiego.

Wola, ul. Ogrodowa 39, o godzinie 18-tej, zebranie członków i sympatyków PPS z ref. polit. „Akcja wyborcza".

RADA TECHNICZNA PRZY STOŁECZNYM KOMITECIE PPS

Dnia 16 bm. o godz. 16.30 w lokalu CKW PPS ul. Daszyńskiego 18 odbędzie się zebranie inżynierów i techników, członków i sympatyków PPS. z terenu Warszawy i województwa warszawskiego.

Na porządku dziennym sprawy organizacyjne.

KLUB RADNYCH PPS DZIELN. RADY NARODOWEJ W-WA POŁUDNIE

Dn. 15 bm. o godz. 18 w lokalu Dzielnicy Mokotów, ul. Chocimska 4, odbędzie się zebranie Klubu Radnych PPS Dzielnicowej Rady Narodowej Warszawa Południe.

DZIELNICA CZERNIAKÓW

Dnia 17 listopada rb. (niedziela), o godzinie 14-ej, odbędzie się zebranie członków i sympatyków PPS z refer. polit. Tow. Dra Wiszniewicza.

Dnia 17 listopada rb. (niedziela), o godzinie 11 ej, zebranie członków i sympatyków PPS z referatem polit. Tow. Henryka Penksy.

KOŁO PPS. PRACOWNIKÓW DYREKCJI KOLEJOWEJ

Koło PPS. Pracown. Dyrekcji Kolejow. dnia 19 listopada rb. (wtorek), o godzinie 14-tej, przy ul. Targowej 74, w sali konferen. Ministra Skarbu, odbędzie się zebranie członków i sympatyków PPS. z referatem politycznym.

DZIELNICA MOKOTÓW

W niedzielę dnia 17 listopada rb. (niedziela), o godzinie 11-tej, w lokalu Dzielnicy Mokotów, ul. Chocimska 4, odbędzie się zebranie członków i sympatyków PPS. z referatami polit. Tow. inż. O. Pawłowicza, oraz referat gospodarczy Tow. H. Penksy.

KOŁO PPS TRAMWAJARZE ST. RAKOWIEC

Koło PPS. St. Rakowiec (tramwaje), ul. Opaczewska 35, zebranie członków i sympatyków PPS., o godzinie 15 m. 30 referat polityczny.

KOŁO PPS. SZPITAL PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO.

Dnia 15 bm. o godz. 15, odbędzie się zebranie Członków Koła PPS, na terenie szpitala z referatem politycznym

KOŁO PPS. PRZY TOW. PRZYJAŹNI POL.-RADZIECKIEJ

Koło PPS. przy Tow. Przyjaciół Pol.-Radz., Al. Stalina 26 (I piętro), o godzinie 15 m. 30, zebranie członków Kół PPS. i PPR. z referatem. Wspólny front wyborczy.

ODPRAWA SEKRETARZY POWIATOWYCH I INSTRUKTORÓW ROLNYCH WOJEWÓDZTWA WARSZAWSKIEGO

Dnia 17 bm. o godz. 10 w lokalu przy ul. Śnieżnej 4, odbędzie się odprawa sekretarzy powiatowych województwa warszawskiego, oraz instruktorów rolnych i aktywnych działaczy chłopskich.

WOJEWÓDZKI ZJAZD SPÓŁDZIELCZY P. P. S.

W piątek 15 bm. o godz. 10-ej rano przy ul. Śnieżnej 4, odbędzie się plenarne zebranie członków Wojewódzkiego Wydziału Spółdzielczego PPS.

MIEJSCOWY KOMITET PPS REMBERTÓW

Miejscowy Komitet PPS w Rembertowie Al. Zwycięstwa 6, ogłasza niniejszym, że z dniem 10 bm. rozpoczął rejestrację członków PPS zamieszkałych w Rembertowie i terenach administracyjnie przynależnych do m. Rembertowa bez względu na dotychczasową przynależność związaną z miejscem pracy. Rejestracja dotyczy również i członków należących do Komitetu w Rembertowie.

Rejestracja odbywać się będzie w sekretariacie M. K. PPS w Rembertowie w ciągu całego tygodnia to jest do dnia 17 bm. włącznie w godz. 18—20, przy Al. Zwycięstwa Nr 6.

MIEJSCOWY KOMITET PPS. REMBERTÓW

Dnia 17 bm. o godz. 11 odbędzie się ogólne zebranie członków z ref. tow. Radzika.

MIEJSCOWY KOMITET PPS WIĄZOWNIA

Dnia 17 bm. o godz. 13, odbędzie się Walne Zebranie członków z ref. tow Winnickiej.

NIEURZĘDOWA TABELA WYGRANYCH

5-ty dzień ciągnienia III kl. 48 loterii

Wygrana 500.000 zł. Nr 65552 padła w Poznaniu.

Wygrane po 100.000 zł. NrNr 319 1[illegible]78 46477 90332.

Wygrane po 50.000 zł. NrNr 32750 7[illegible]44 99365.

Wygrane po 20.000 zł. NrNr 23507 3[illegible]55 38283 40288 47743 59301 6[illegible]95.

Wygrane po 10.000 zł. NrNr 966 1[illegible]137 36675 37913 47077 68362 576 [illegible]890 99694.

Wygrane po 5.000 zł. NrNr 860 4[illegible]11 7583 9003 15683 21948 34612 4[illegible]996 42131 59510 78652 83259 9043[illegible] [illegible]26 93269 99648.

Wygrane po 2.000 zł. NrNr 533 [illegible]16 23405 37165 38633 688 45989 [illegible]46 62421 63146 71084 81126 82387 [illegible]0 86166 88164 269 89739 90311 [illegible].309 92872 94455 822.

Wygrane po 1.500 zł. NarNr 488 [illegible]27 3221 489 4660 5007 10699 [illegible]422 13202 19552 22144 26742 27451 [illegible]849 37893 43350 44586 46046 47182 [illegible]35 54063 56980 59791 61310 446 6[illegible]324 69136 361 582 655 74409 78382 7[illegible]819 80994 84964 85656 89475 91783 [illegible]177 188 433 95309 509 99023.

Wygrane po 1.000 zł. NrNr 511 [illegible]134 574 2764 3022 4425 5546 6452 7[illegible]24 9802 10078 626 11854 12203 13481 612 14146 15514 719 16158 3[illegible]0 642 961 17146 453 20967 21934 [illegible]008 41 915 25976 26122 659 27052 8[illegible]0 28160 418 479 29285 498 30223 617 31005 160 471 547 32175 462 8[illegible]5 33049 807 952 995 34382 437 605 700 35357 36247 331 37050 334 571 970 38378 593 39043 624 40235 413 734 812 919 41060 097 407 625 635 800 42391 569 43087 113 143 227 318 44337 788 830 45037 503 912 976 46076 352 384 394 472 505 587 643 47319 553 48177 209 565 597 [illegible]12 49303 789 51641 52355 409 430 453 811 980 53351 55160 270 286 404 460 663 57623 58749 59662 762 60257 61916 63880 64198 65283 287 305 476 531 544 596 876 882 938 9[illegible]6 66042 67006 039 194 710 872 68032 156 240 241 495 673 923 69471 [illegible]07 70135 786 72114 960 73535 805 71375 428 437 75941 76206 427 77127 674 992 78139 667 869 79092 846 [illegible]3 976 80656 703 745 81135 206 299 314 577 83107 131 84259 381 885410 502 548 86158 380 604 790 852 87077 6[illegible]9 88019 412 667 850 89293 358 3[illegible]4 786 825 90318 479 636 91377 678 92113 230 94906 306 737 845 977 9[illegible]0 539 97540 98054 220 99069 6[illegible]0 909.

Wygrane po 250 zł z III-go dnia ciągnienia

Wygrane po 250 zł NrNr 50 101 194 357 531 845 886 925 10[illegible] 086 252 289 316 455 630 879 898 2133 259 274 459 461 478 565 582 588 652 996 3053 481 706 724 805 930 4444 526 579 803 891 995 5086 109 212 276 297 387 6255 389 438 766 903 963 7006 038 293 380 573 634 692 818 8153 158 176 190 259 260 264 457 481 618 679 708 776 862 906 9010 141 333 336 524 10044 [illegible]21 251 568 570 710 722 905 11044 [illegible]11 132 183 223 444 677 827 835 892 12356 389 732 792 13004 110 240 254 411 452 485 559 563 677 14032 109 114 169 186 252 388 664 719 954 15154 406 516 16063 069 102 268 382 402 509 662 707 756 850 874 895 17100 273 294 362 482 585 675 763 804 839 867 18163 180 322 546 577 741 19262 264 463 614 698 703 791 950 966 990 20227 487 575 607 634 647 838 889 934 21010 113 114 130 157 141 414 415 750 763 794 22099 203 312 893 23073 085 329 375 459 512 539 562 657 699 774 798 812 913 947 24292 379 550 732 25055 271 390 411 530 799 936 26059 234 242 274 370 534 560 649 738 746 874 27120 295 466 506 852 930 28239 906 29164 226 229 265 819 398 942 30145 367 415 422 428 434 487 594 637 718 723 729 737 786 828 840 886 31013 113 123 141 212 231 237 262 317 326 371 379 445 449 690 787 809 847 32071 257 574 784 805 815 871 997 33009 011 066 098 387 389 637 713 817 825 957 34014 055 198 276 291 306 543 640 679 685 709 891 962 986 35061 074 264 300 333 342 366 369 384 393 502 504 535 832 36170 264 379 397 462 523 547 622 831 837 886 908 925 37155 157 243 349 378 535 593 694 831 849 869 912 38030 135 147 248 250 504 610 639 711 725 858 903 39029 437 450 469 497 523 636 658 770 800 970.

40077 086 115 203 212 301 411 435 478 485 492 540 549 563 601 674 722 766 777 810 829 921 961 41001 129 186 202 394 578 668 719 728 734 771 777 781 870 999 42240 244 245 253 255 320 328 346 375 385 454 553 582 617 671 710 764 867 904 957 994 43020 060 067 130 219 275 292 304 376 398 450 532 576 624 633 935 937 948 991 44121 161 170 298 393 399 413 467 479 481 546 621 640 761 807 817 998 45022 032 062 136 155 169 173 361 532 537 [illegible]50 558 562 612 625 688 693 734 816 [illegible]92 939 46056 074 112 114 116 129 132 1[illegible]6 149 260 285 304 324 428 570 5[illegible]3 648 800 804 [illegible] 857 866 921 943 47067 199 316 377 473 194 [illegible] 5[illegible]0 517 567 591 601 625 708 7[illegible]6 718 763 771 879 893 940 971 4[illegible]173 1[illegible]3 21[illegible] 249 285 361 477 511 [illegible] 649 715 807 884 961 49005 036

Wygrane po 250 zł należy sprawdzać w kolekturze

Praga protestuje przeciwko, podwyżce opłat za gaz, prąd, wodę

Dzielnicowa Rada Narodowa Praga — Północ na posiedzeniu plenarnym w dniu 12 b. m. uchwaliła jednogłośnie protest przeciwko podwyżce opłat przez Zarząd Miejski za korzystanie z usług Elektrowni, Gazowni, Wodociągów i Kanalizacji. Radni wychodzą z założenia, że podwyżka godzi przede wszystkim w interesy świata pracy, którego zarobki są bardzo małe, a który ponosi gros ciężarów przy odbudowie Stolicy.

Przed wyborami

STOŁECZNA RADA NARODOWA

Biuro Prasowe Stołecznej Rady Narodowej komunikuje:

Dnia 20 listopada 1946 r. odbędzie się nadzwyczajna sesja Stołecznej Rady Narodowej. Na porządku obrad:

Wybory do Sejmu Ustawodawczego.

Obrady rozpoczną się o godz. 10 rano w sali posiedzeń Stołecznej Rady Narodowej, Warszawa, Al. Jerozolimskie 1.

WOJEWÓDZKA RADA NARODOWA

W związku z ogłoszeniem terminu Wyborów do Sejmu — Prezydium Warszawskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej wyznacza posiedzenie Plenarne WRN na 22 listopada (sobota) o godzinie 10 w Pruszkowie w sali ZZK.

Obecność Radnych obowiązkowa.

Będziemy mieć tanie zelówki

8 ton skórgumy dla szewców

Oddział Warszawski Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu w porozumieniu z miejscową Wojewódzką Hurtownią Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego dostarczył warsztatom szewskim zrzeszonym w Cechu Szewców i Cholewkarzy Warszawskich po cenie zł. 300 za 1 kg 8 ton skórgumy.

W myśl zawartej umowy z Cechem Szewców i Cholewkarzy będzie wykonane około 20 000 reperacji po cenie zł. 550 za męskie i zł. 500 za damskie zelowanie, co zredukuje przynajmniej trzykrotnie dotychczasową cenę rynkową.

Zelowanie rozpocznie się 18 bm. i będzie trwać aż do wyczerpania kontyngentu skórgumy.

Za pobicie głuchoniemego

8 miesięcy więzienia

Przed sądem okręgowym odpowiadał właściciel sklepu Jan Tadzik oskarżony o zadanie uszkodzeń ciała niemowie Janowi Majewskiemu. Sprawa wynikła na tle chorobliwej podejrzliwości Tadzika, który przypuszczał, że ma do czynienia ze szpiegiem, gdy Majewski nie odpowiadał na jego pytania. Zanim nadeszła zaalarmowana milicja, popędliwy oskarżony pobił dotkliwie niemowę.

Na rozprawie okazało się, że Majewski stracił mowę na tle kontuzjowania w okresie powstania warszawskiego i nie operował jeszcze z należytą wprawą gestykulacją głuchoniemych.

Tadzik przyznał, że chodziło o przykre nieporozumienie. Sąd skazał na 8 miesięcy więzienia.

Dzień Warszawy

100 MILJ. NA ODBUDOWĘ

Na ostatnim posiedzeniu Stołecznego Komitetu Odbudowy wybrano nowego prezesa, którym został inż. Czesław Klamer.

W sprawozdaniu z dotychczasowej działalności Rady Odbudowy Stolicy ob. Billig podał do wiadomości, że dotychczas zebrano na rzecz odbudowy 100 milj. zł.

OŚWIETLENIE PL. TEATRALNEGO

Na pl. Teatralnym, który dotychczas tonął w ciemnościach ekipy techniczne doprowadzają do porządku lampy elektryczne. Po ukończeniu prac — 12 lamp o sile 100 watt zapłonie wieczorem na placu.

ODBUDOWA SZKOŁY KOLEJOWEJ

Wypalony i częściowo zburzony budynek Szkoły Kolejowej na Pelcowiźnie, przy ul. Wysockiego — remontuje się obecnie.

Jeszcze w tym roku zostanie ukończona odbudowa prawego skrzydła, po czym cały gmach pokryje się dachem. (Rs)

ULICE TARGÓWKA ZOSTANĄ OŚWIETLONE

Dzięki staraniom Dzielnicowej Rady Narodowej—Praga, Elektrownia Miejska w najbliższym czasie oświetli szereg ulic Targówka I i Targówka Fabrycznego oraz ulicę Białołęcką.

MIEJSCE STRACEŃ PRZY UL. EMILII PLATER

Pięknego czynu dokonali mieszkańcy ul. Emilii Plater — porządkując estetycznie znajdujące się przy tej ulicy miejsce publicznych egzekucyj. Dzięki zieleni i naprawie chodnika — miejsce zyskało wygląd, należny tego rodzaju pamiątkom. Podkreślić trzeba udział w pracy dzieci szkolnych, które nie tylko uczestniczyły we wszystkich zajęciach, ale przyrzekły miejscem zaopiekować się na przyszłość.

Wyścigi konne na Służewcu

Wyniki gonitw z dnia 14 listopada

Wyniki gonitw z dnia 14 listopada

Gonitwa I. Dystans 1.000 m. Nagr. 8.000 zł. 1) Salut, dż. Pasternak. 2) Gryka. Wygr. w 1 min. 7,5 sek. łatwo o 1 i pół dł. Totalizator 150.

Gonitwa II. Dystans 1.200 m. Nagr. 8.000 zł. 1) Mirt II, j. Raniewicz. 2) Trento, wycof.. Glicynia i Rawenzori. Wygrane w 1 m. 23 sek. łatwo o 6 dł. Totalizator 120.

Gonitwa III. Dystans 2.400 m. Nagr. 10.000 zł. 1) Tokio, chł. Krysiak. 2) Jolant. 3) Finis. Wycof.: Cheronea i Rarissima. Wygr. w 2 min. 46 sek. łatwo o 2 dł. Totalizator 140, porządkowy 190.

Gonitwa IV. Dystans 2.200 m. Nagr. 8.000 zł. 1) Koroniarz, chł. Szczepański. 2) Pechowiec. 3) Umbraga. 4) Liwiec. Wycof.: Geolog i Radar. Wygr. w 2 min. 33 sek. pewnie o 3 dł. Totalizator 380, francuski 180—350, porządkowy 3 540.

Gonitwa V. Dystans 2 200 m. Nagr. 15.000 zł. 1) Stepowy lis, j. Rutkowski. 2) Souwenier. 3) Tobruk II. 4) Chanton. Wycof.: Bojar, Łuk II, Milet, Sokół i Spóźniony. Wygr. w 2 min. 32 sek. łatwo o 3 dł. Tot. 140, franc. 120—170, porządkowy 540.

Gonitwa VI. Dystans 1.600 m. Nagr. 10.000 zł. 1) Guanaco, dż. Bogobowicz. 2) Astrolog. 3) Daccia. Wycof.: Chianti, Jastarnia 3, Meereshaum, Syn puszczy i Wisła. Wygr. w 1 min. 48 sek. łatwo o 3 dł. Tot. 120, porządkowy 170.

Gonitwa VII. Dystans 1.800 m. Nagr. 10.000 zł. 1) Victory, j. Rutkowski. 2) Radar. 3) Ganey. 4) Stefka. Wycof.: Koroniarz, Kukiełka, Lotna II i Rita. Wygr. w 2 min. 1 i pół sek. pewnie o 1 i pół dł. Tot. 720, fr. 160—130, porządkowy 2.730.

TEATRY

TEATR POLSKI
Piątek „Penelopa".
Sobota „Penelopa".

TEATR MUZYCZNO-OPEROWY (Marszałkowska 8) godz. 18 „Faust".

TEATR MAŁY godz. 18-ta „Szkarłatne róże".

TEATR POWSZECHNY (Zamojskiego 20): o godz. 18-ej „Wesele" Wyspiańskiego.

PRASKI TEATR REWII (ul. Zygmuntowska 8) o godz. 17 i 19 rewia pt. „Igraszki jesienne".

TEATR STUDIO (Karowa 31) o godz. 18 ej groteska muzyczna pióra L. Rubacha i St. Strausa pt. „Autobus o 6-ej".

KLUB SATYRYKÓW „KUKUŁKA" — w kawiarni barze „Reduta" (Nowy Świat 8) „Księżyc z papierosem" pocz. o g. 19.

TEATR LUDOWY (Targowa 73 — vis a vis Dworca Wileńskiego): o godz. 19-ej rewia „Śluby Cywilne".

SALA WEDLA o godz. 18.30 „Niebieski Lis" z M. Gorczyńską.

BALET PARNELLA
W „Romie" piątek o godz. 18.30 sobota o godz. 15 ej, niedziela o godz. 14-ej Nowy program z Cyrkiem Ballo z Zizi Halamą na czele. Dla organizacji 50 proc. zniżki. Kasa czynna od godz. 10-ej rano.

PRASKI TEATR REWII NA POMOC ZIMOWĄ
W Praskim Teatrze Rewii (Zygmuntowska 8), odbędą się dwa przedstawienia, z których całkowity dochód Zarząd Spółdzielni przeznacza na Pomoc Zimową. Przedstawienia odbędą się w sobotę, dnia 16 bm. o godz. 17 i we wtorek dnia 19 bm. o godz. 19.

„TEATR DZIECI WARSZAWY"
Dnia 17 bm. o 12-ej w sali teatru „Studio", przy ul. Karowej 31 nastąpi otwarcie nowego teatru dla dzieci pod nazwą „Teatr Dzieci Warszawy". Wystawiona zostanie sztuka pt. „Pan Tom buduje dom", w opracowaniu Stanisława Średnickiego i Ireny Skowronówny, z muzyką Feliksa Rybickiego. „Teatr Dzieci Warszawy" zorganizowany jest jako Spółdzielnia Pracy.

KINA

„ATLANTIC" (ul. Chmielna 33): „Komedianci" I seria „Ulica złoczyńców".
„POLONIA" (Marszałkowska 56): „Samotny żagiel".
„SYRENA" (Praga, ul. Inżynierska 4): „Zwariowane lotnisko".
„TĘCZA" (Żoliborz Suzina 4): „15-letni kapitan".

KINO OŚWIATOWE INSTYTUTU FILMOWEGO nr 2 w świetlicy PPR — Stalowa 71 — „W krainie wiecznych lodów".

KINO OŚWIATOWE INSTYTUTU FILMOWEGO nr 1 (Żoliborz, Plac Inwalidów 10) — „Prawo wielkiej miłości".

O godz. 18 seanse w kinach zarezerwowane są dla Związków Zawodowych. Na seanse te passe-partout oraz bilety bezpłatne nie są honorowane.

Bilety ulgowe w przedsprzedaży dla członków związków zawodowych, organizacji młodzieżowych i wojska do nabycia w Radzie Związków.

Co usłyszymy w RADIO

SOBOTA 16 LISTOPADA

6,00 Sygnał czasu; 6.05 Dziennik por.; 6.30 Muzyka; 7,05 Muzyka; 7.15 Wiadom. dziennika porannego; 7,40 Muzyka por.; 8.50 Audycje szkolne; 12.05 Audycje dla świetlic robotniczych; 13.00 Koncert poł. w wyk. Małej Orkiestry P. R.; 15,00 Słuchowisko dla dzieci starszych pt. „Ania z Zielonego Wzgórza"; 15.35 Koncert solistów; 16,05 Dziennik popoł.; 17.00 Aud. dla młodzieży; 17.25 „Przy sobocie po robocie"; 18,30 Nauka przy głośniku; 19.00 Audycja dla wsi; 19,15 Koncert skrzypcowy aud. w opr. K. Stromengera; 20.01 Dziennik wiecz.; 20,25 Koncert popularny Orkiestry Symfonicznej P. R. pod dyr. Ornickiego z udz. J. Chrobaka — tenor; 21,00 Opera Poznańska" reportaż i fragmenty widowiska; 21,30 „Głos młodych"; 22,00 Audycja rozrywkowa „Oświadczyny"; 22.15 Koncert Orkiestry Tanecznej P. R. pod dyr. J. Cajmera; 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego; 23,30 Audycja Chopinowska; 23.55 Streszczenie ważn. wiad. dziennika; Hymn.

DZISIAJ NORMALNY PROGRAM

Polskie Radio zawiadamia, iż w piątek, dn. 15 bm. program audycji rozpocznie się, nie jak było zapowiedziane o godz. 16,00, lecz wg. normalnego planu tj. o godz. 6.00.

CENY OGŁOSZEŃ: PRENUMERATA MIESIĘCZNA 60 ZŁ.

Ogłoszenia drobne handlowe po 10 zł. za wyraz. Poszukiwania rodzin, pracy i zguby po 6 zł. za wyraz. Reklamowe 1 mm szerokości 1 szpalta po 25 zł. W tekście redakcyjnym 40 zł. Tłustym drukiem 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE: Centr. Biuro — Gostarczyk, sklep z wyrobami artystycz. Warszawie, Al. Jerozolimskie 121, tel. 88.505 oraz jego Agentury Al. Jerozolimskie ro Ogł. i Rekl. Sp. Wyd. „Wiedza" Odda z nymi Marszałkowska 1 — I. Urbanowicz sklep z mat. piśm. Puławska 18 — „OKAES", sklep z mat. piśm. Puławska 23 — księgarnia „Światowid". Zgoda 6 — kiosk księg. „Światowid", Żoliborz Mickiewicza 27 — księg. „Światowid". Koło ul. Obozowa 85 — księg. „Światowid". Praga ul. Targowa 48 — skład szkła i porc. Grochowska 218 — M. Fijołek sklep z mat. piśm. Polska Agencja Prasowa — Biuro Ogłoszeń i Reklam — Warszawa ul. Pierackiego 11. Placówka „Czytelnika" w Warszawie Wiejska 14 Środkowa 7, Marszałkowska 62, Nowy Świat 47, Puławska 19 Rozdzielnie gazet Pl. Inwalidów (Żoliborz) Zygmuntowska 6 i Poznańska 38 Biuro „Orbisu" Warszawa, Al. Jerozolimska 39 Praga ul. Targowa 70 „Wolność", Warszawa ul. Marszałkowska 35. Spółdz. Agencji Prasowej „GLOB" — Dział Reklamy — ul. Złota 4. Dział Reklamy Spółdzielni Wydawniczej „Wydawnictwo Ludowe" — Warszawa, ul. Bagatela 10 m. 35 tel. nr 8 67 78. Biuro Ogłoszeń — Teof. Pietraszek, Warszawa Wspólna 50, tel. 855 26

REDAGUJE KOMITET — B — 14258

Nakładem Spółdzielni Wydawniczej „WIEDZA", Druk. Spółdzielni Wydawniczej „WIEDZA" — „Robotnik" nr. 1.

Między starą i nową Anglią (IV)

WARSZTAT CZY KOŁYSKA?

Jak pogodzić pracę z domem

Wśród klombów wspaniale rozkwitłych, jesiennych astrów, na tle koronkowej architektury starego, uniwersyteckiego Cambridge, przesuwa się postać smukłej, ciemnolicej Hinduski w białej powłóczystej szacie. Zręcznie wymija ją na rowerze jasnowłosa młoda Angielka w spodniach (bardzo modne w Wielkiej Brytanii!). Dwa kontrasty — dwa odrębne światy. Jedno je łączy w tej chwili: nauka.

Odprowadzając ją wzrokiem, pytam naszego przewodnika, czy dużo kobiet kształci się w Cambridge.

— Na 10 kolegiów męskich mamy 2 żeńskie. Ale kobiety nie mają u nas tych samych praw, co mężczyźni, jeśli chodzi o uzyskanie stopni naukowych.

— Dlaczego?

— Tradycja...

— Ale przecież wykładają kobiety, są profesorami, asystentkami? Skąd je bierzecie?

— Z uniwersytetu w Oxfordzie. Tam kobiety zrównano już z mężczyznami.

Oto jeden z licznych, dla nas trudno zrozumiałych paradoksów życia angielskiego.

Tradycja a płace kobiet

Jesteśmy w dużej, nowoczesnej fabryce wag „Avery" w Birmingham. Wśród robotników, pochylonych nad warsztatami, wiele postaci kobiecych w granatowych kombinezonach. Jedna z nich wprawnym silnym ruchem szlifuje olbrzymim pilnikiem jakieś metalowe części. Tę samą pracę wykonywują obok niej koledzy - mężczyźni. Pytamy, ile zarabia.

— 3 funty tygodniowo.

— A mężczyźni?

— Za taką samą pracę 5 funtów.

Gdy pytam jednego z kierowników wielkich zakładów przemysłowych, dla czego kobiety nie otrzymują takich samych stawek, jak mężczyźni, otrzymuję odpowiedź:

— Tradycja!

Mój rozmówca próbuje mi to wytłumaczyć w następujący sposób.

Kiedy w Wielkiej Brytanii w ubiegłym stuleciu zmechanizowano pracę fabryczną i dużą część robotników zastąpiono maszynami, wielu z nich straciło możność zarobkowania. Stworzyło to nadmierną podaż rąk do pracy i przez to niezwykle tanią robociznę. Aby zarobić na utrzymanie, musiała pracować cała rodzina, mąż, żona a nawet dzieci. Ale w takich wypadkach inny żywiciel rodziny - mężczyzna już nie mógł otrzymać zajęcia Aby zniechęcić kobiety do pracy, płacono im bardzo mało. Wylęgła się w ten sposób tradycja, pokutująca po dziś dzień.

A zatem, na podstawie tych zaobserwowanych faktów sądziłby można, iż w Wielkiej Brytanii nie ma równouprawnienia kobiet?

— Teraz już wiele się zmieniło — powiedział w czasie rozmowy na ten temat jeden z działaczy Labour Party. Zdarzają się jeszcze takie wypadki, gdy właściciele zakładów przemysłowych wykorzystują tańszą robociznę kobiet, ale na ogół płace kobiet, o ile wykonywują to samo co mężczyźni, zostały obecnie zrównane.

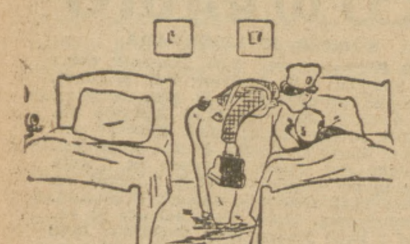

„Wychodzę już do pracy, kochanie. A pamiętaj, żeby obiad był na czas!"

Kobiety brytyjskie chcą pracować, nie wyrzekając się życia rodzinnego

Wojna umożliwiła start kobietom pracującym

Bezrobocie, panujące w W. Brytanii przed wojną, sięgające miliona osób, pozostających bez pracy, stwarzało małe możliwości dla zatrudniania kobiet. Dopiero wojna z przymusową mobilizacją całej ludności, otworzyła szeroko bramy fabryk, biur i urzędów dla kobiet, które musiały zastąpić mężczyzn, powołanych do wojska Wiele kobiet zmobilizowano do pracy na roli t. zw. „Landgirl" — wiele pełniło pomocniczą służbę wojskową Wszystko to stworzyło dla kobiet poważny start do zajęcia pozycji, którą teraz umacniają i bronią, podniosło je poniekąd w hierarchii społecznej i — przysporzyło mężczyznom dużo kłopotów.

DZIECI ROBOTNICZE W DOMACH LONDYŃSKICH.
Troska o młode pokolenie jest jednym z najważniejszych zagadnień w W. Brytanii i jednym z pierwszych zadań organizacji kobiecych.

Jeden z naszych angielskich rozmówców dał wyraz swemu poglądowi na tę sprawę, mówiąc:

— Nie chcemy płacić kobietom zbyt wiele za ich pracę. To je zniechęci do pracy zarobkowej, wrócą do domu, założą rodziny i będą dbały o ich powiększenie Za mało dzieci rodzi się na wyspach brytyjskich Kobiety wolą pracować i zarabiać, niż rodzić dzieci. Jesteśmy narodem zmniejszającym się. Mieliśmy 48 mlionów ludności, obecnie mamy może 45, a niewiadomo, co będzie za parę lat...

Kobiety mają inny punkt widzenia na to zagadnienie. Nie chcą rezygnować ze swych aspiracji zawodowych, lecz nie wyrzekają się życia rodzinnego. Żądają jednak zapewnienia odpowiednich warunków dla kobiet pracujących, obarczonych rodziną. Odpowiedni dom, odpowiednie zasiłki rodzinne, domy dziecka, opiekujące się maleństwami, gdy matka idzie do pracy — oto ich postulaty.

Interesują je sprawy gospodarcze i społeczne

Przeglądem tych wszystkich trosk kobiecego świata była doroczna konferencja kobiet - socjalistek w Hastings w połowie października. Ruch socjalistyczny skupia paręset tysięcy kobiet. Nie ma osobnej organizacji kobiecej, działają tylko sekcje przy terenowych ogniwach Labour Party. U góry stoi Komitet Centralny jako ciało wykonawcze federacji sekcji kobiecych oraz Rada — jako ciało doradcze i opiniodawcze. Poza tym kobiety socjalistki mają duży wpływ na stały Komitet Porozumiewawczy Organizacji Kobiet Pracujących, reprezentującej dwa i pół miliona członkiń zgrupowanych w 23 różnych organizacjach.

Na zjeździe w Hastings przejawił się zupełny brak jakichkolwiek akcentów politycznych. Praca kobiet - socjalistek koncentruje się na konkretnych zagadnieniach natury gospodarczej i społecznej Obrady poświęcone były przede wszystkim zagadnieniom aprowizacji. Temat ten omawiano w obecności ministra Aprowizacji, Strachey'a, który czuł się w obowiązku tłumaczyć zebranym z pewnych braków, niedociągnięć i posunięć, omawiając dokładnie całokształt sprawy. Nic dziwnego — poparcie świata kobiecego dla wykonania planu wyżywienia wysp jest fundamentalnym warunkiem powodzenia całej akcji. Poparcie to zostało przez kobiety udzielone i przy wysokiej dyscyplinie społeczeństwa normowanie żywności oczywiście nie zostanie naruszone w najmniejszym choćby stopniu. (Naszym gospodyniom, szukającym z zapałem mięsa w dni bezmięsne, — ku rozwadze...)

Zdarzają się i w W. Brytanii wykroczenia, ale są niezwykle surowo karane. Niedawno prasa ogłosiła, iż matka ośmiorga dzieci, spodziewająca się wkrótce dziewiątej pociechy, została skazana na 3 miesiące więzienia za sprzedaż punktów odzieżowych, za które chciała kupić żywność!

Z kolei zjazd w Hastings zajmował się rozpatrywaniem szeregu dekretów dotyczących opieki społecznej, rent, ubezpieczeń i zasiłków rodzinnych. Rozwinęła się rzeczowa krytyka, poparta przykładami z terenu, na którą odpowiadał drugi minister obecny na konferencji — John Griffith, do jego resortu należą bowiem te sprawy.

Omawiane były i inne kwestie: jak unormować godziny zamykania sklepów tak, by kobiety pracujące mogły bez trudności robić zakupy, bez nadmiernego przeciążania ekspedientów, opracowano dezyderaty co do wprowadzenia praktycznych zmian w systemie budownictwa mieszkaniowego, zgodnie z potrzebami gospodarstwa domowego i w końcu omówiono dwie poważne sprawy, którym warto przyjrzeć się bliżej — kształcenia zawodowego i bezrobocia wśród kobiet oraz zagadnienie opieki nad dzieckiem.

Chcesz pracy — a co umiesz robić?

Istniejące w W. Brytanii w niektórych, słabiej uprzemysłowionych okręgach bezrobocie dotyczy w dużej mierze kobiet. Są to kobiety, znajdujące się w ciężkich warunkach materialnych, często wdowy, obarczone dziećmi, nie wyspecjalizowane w żadnej pracy. Z drugiej strony nasuwa się konieczność zatrudnienia rzesz kobiet, zwalnianych z wojska, lub fabryk, przestawianych na produkcję pokojową, nie wymagającą tak wysokiego stanu zatrudnienia, jak wojenna Kobiety te nie mają nieraz ochoty wracać na poprzednie posady, o ile zajęcie wojenne było dla nich w stosunku do przeszłości awansem.

Organizuje się dla nich wobec tego kursy specjalne i prowadzi się kampanię werbunkową do zawodów, cierpiących na brak rąk do pracy. Tak jest w dziedzinie szpitalnictwa, szkół i przedszkoli, domów dziecięcych, zakładów krawieckich, służby domowej. Aby zachęcić kobiety do tych zajęć, określanych mianem „kobiecych", wysunięte zostało hasło: „równa płaca!" — co nie oznacza już równej płacy za „męską" robotę, ale podwyżkę uposażeń dla rodzaju zajęcia, uważanego za zajęcie „kobiece", a przez to „mniej wartościowe".

Dziecko ma prawo do życia rodzinnego.

I w końcu — opieka nad dzieckiem Organizacje kobiece zaczęły bić na alarm. Posypały się artykuły w prasie. 200.000 dzieci woła o pomoc! Są to sieroty, półsieroty, lub dzieci wyjęte przymusowo spod opieki rodziców, dzieci niedorozwinięte albo zdradzające przestępcze instynkty. Domy, w których je dotychczas wychowywano, pozostające pod zarządem lokalnych władz administracyjnych, urągały zasadom higieny i nowoczesnego wychowania. Organizacje kobiece domagają się szerokiej reformy tych domów, przekształcenia całego systemu opieki nad dziećmi, pozbawionymi domu rodzinnego. Domagają się zreformowania i rozszerzenia systemu zastępczych domów rodzicielskich, instytucji „przybranych rodziców", wychodząc z założenia, że dziecko ma prawo do rozwijania się w normalnej, domowej atmosferze, której zaprzeczeniem są przeludnione, ponure sierocińce, gdzie zbyt wielka gromada nie zezwala na indywidualne kierowanie umysłem i charakterem poszczególnych jednostek. Przybrani rodzice nie ponoszą kosztów utrzymania dzieci — płaci za nie lokalna władza administracyjna. System ten, wymaga czujnej kontroli społecznej, aby wychowywanie zaadoptowanych sierot nie stało się zawodowym źródłem dochodu dla nie zawsze godnych zaufania osobników.

Inna jeszcze sprawa, mocno stawiana przez kobiety-socjalistki, to przedłużenie czasu przymusowego nauczania, na razie do 15-go, a następnie do 16-go, względnie nawet 18-go roku życia.

Kobiety w rządzie i parlamencie

We wszystkich swych dążeniach, pracach i postulatach, kobiety-socjalistki angielskie mają silną pozycję, nie tylko dlatego, że ministrowie słuchają uważnie głosów dyskusji, przyrzekając nawet nieraz odpowiednie poprawki dekretów czy zarządzeń.

21 posłanek Labour Party stoi mocno na straży interesów kobiecych w parlamencie. Ellen Wilkinson, znana działaczka, jest ministrem Oświaty, Jenny Adamson jest sekretarzem parlamentarnym Ministerstwa Emerytur, dr. E. Summerskill — również bardzo popularna socjalistka — parlamentarnym sekretarzem Ministerstwa Aprowizacji. Funkcja takiego sekretarza polega na tym, iż zastępuje on resortowego ministra podczas debat w parlamencie. Ta mocna pozycja kobiet-socjalistek W Brytanii pozwoliła im — obok Związków Zawodowych — stać się jednym z najważniejszych czynników, decydujących o reformach społecznych, odcinku dotychczas najbardziej zaniedbanym, dziś — najwydatniej zrewolucjonizowanym życia angielskiego.

L. ZAJĄCZKOWSKA

„Nie narzekaj — mówi brytyjski tatuś do synka — przecież wiesz, że mamusia ma dziś w fabryce nadliczbowe godziny!" Na biednych mężczyzn spadła praca domowa...

Mimochodem

Sprawa picia

Do nagłych zwyżek cen i znikania z rynku różnych produktów jesteśmy przyzwyczajeni. Dzięki kombinacjom paskarzy ginął już kilkakrotnie cukier, tłuszcz, ginął nawet chleb powszedni.

Denerwowaliśmy się bardzo.

A jednak nie przypominam sobie podobnej paniki, jak ta, którą ostatnio przeżyła Warszawa na wieść, że nie będzie wódki.

Jedni twierdzili, że monopol wstrzymał produkcję, inni, że wzrośnie cena.

Spowodowało to straszny tłok w restauracjach i barach, które i tak nie mogą narzekać na brak frekwencji. Ludzie pili, jak smoki, płacąc każdą sumę. Gdzie się dało kupowali wódkę na zapas. Przed monopolem od 4-ej rano zbierały się tłumy obywateli, zajmując miejsca w kilometrowych ogonkach.

— Wódki nie będzie! — słyszało się na ulicy, w biurze, fabryce, kawiarni.

— Wódki nie będzie! — mówili zamiast „dzień dobry" spotykający się przyjaciele.

Z jaką radością i ulgą przyjęto wiadomość o bezpodstawności paniki! Do dziś jeszcze nie wszyscy mogą w to szczęście uwierzyć...

Cała sprawa byłaby komiczna, gdyby nie to, że jest smutna. Dowodzi, jak głęboko zakorzenił się u nas zgubny nałóg pijaństwa.

*

Słowa te piszę pod wpływem głębokiej depresji, w jakiej znajduje się mój organizm na skutek wczorajszego przepicia. Ułatwia mi to trzeźwy wgląd w tę sprawę.

Plagę pijaństwa trzeba bezwzględnie zwalczać!

Ale jak?

Podwyżką cen wódki?

Obniżeniem produkcji?

Nie. W obu tych wypadkach zanotowalibyśmy tylko renesans świetności przedsiębiorstw bimbrarskich.

Przed wojną Monopol Spirytusowy, za pieniądze przyniesione przez zwolenników kieliszka, prowadził kosztowną propagandę... przeciwalkoholową. Po prostu zwalczał sam siebie.

Nie wiem, czy ten system kontynuowany jest i teraz. Ale gdyby nawet tak było — jestem pewny — nie pomoże i to. Trunkowa brać wykazuje bardzo słabe zainteresowanie dla tego rodzaju propagandy.

Więc jakie jest wyjście? W jaki sposób opanować plagę pijaństwa? Czy w ogóle istnieje na to jakiś środek?

Owszem.

Nawet dwa.

Dwa niezawodne środki, dzięki którym coraz liczniejsze rzesze pijaków przechodzą do szeregów abstynentów.

Środki te mieszczą się w środku każdego z nas. Krótko mówiąc: nerki.

Po krótszym, lub dłuższym okresie zalewania pały, prawie każdy pijący dowiaduje się o bolesnym istnieniu nerek. I — chcąc nie chcąc — mówi pas. Robi się zwolennikiem kwasu i wody sodowej. Przed spaniem zaparza w kubeczku ziółka. Spać chodzi wcześnie, wstaje bez uczucia zamętu we łbie. W krótkim czasie oszczędza sporo gotówki, spłaca długi, kupuje psa, wyżymaczkę, szalik i patefon. W biurze dostaje podwyżkę za wydajną pracę, zaczyna porastać w pierze, dostojność i szacunek rodaków.

Tak, tak. Nerki to dobra rzecz...

Często wpada do mnie mój przyjaciel Kazio.

— Co słychać? — pyta. — Jak tam nereczki? Zdrowe?

— Jeszcze zdrowe — mówię z westchnieniem smutku.

— No to może byśmy wyskoczyli na jednego?

I wyskakujemy...

A TOM

64)

— List?! — zdziwił się Alen.

— Zdaje się, że z Faldingworth, bo stempel jest z Lincoln — zauważył Głuski.

— Daj, Ryś. — A tak, masz rację, to z 300-go Dyonu.

— Co u nich ciekawego?

— Czekaj, zaraz przeczytam.

— No, to czytaj spokojnie, a ja pojadę na obiad, bo zaraz po południu chcę „prysnąć" do Bredy.

— E, chyba do Brukselli? — uśmiechnął się Alen, wiedząc, że belgijska „miłość" jego przyjaciela zamieszkuje w tym mieście.

— No, no, nie bądź złośliwy — roześmiał się Głuski.

Po odejściu przyjaciela Alen zaczął czytać. List był od Brochockiego.

„Drogi Wład — pisał Kazik. — Nie zajmowałbym ci czasu i nie przypominał tego co, jak się dowiedziałem, chcesz całkiem zapomnieć, gdyby nie pewne zmiany, jakie zaistniały, może ważne dla Ciebie. K"ka dni temu (patrz na datę listu) przyleciałem z Kanady i byłem w Londynie. Tam spotkałem Ali. — Była mocno speszona tym nagłym spotkaniem i wybacz Wład, choć mnie nie upoważniałeś do dłuższej rozmowy i powiedzenia wszystkiego, co wiedziałem o Tobie, zrobiłem to. Nie miej mi za złe. — Ali była zdumiona i mocno speszona. Chciała jechać do Faldingworth, ale jej powiedziałem, że tam już Ciebie nie ma. — Wład, odniosłem wrażenie, że mimo tej, dla Was, tragicznej omyłki, a raczej intryg „przyjaciół", jej uczucie do Ciebie zostało nie zmienione. Jeżeli tylko możesz, i uważasz za słuszne, to przyjedź do Londynu. Ja tu będę czas jakiś, a potem znów lecę do Kanady. — Chciałbym, aby Twe sprawy poszły jak najlepiej. — Ściskam Cię i pozdrawiam — zawsze ten sam Kazik".

P. S. Załączam kartkę od Janka Sikorskiego.

Alen wpatrzył się w karty listu i powtórzył głośno:

— Uczucie jej do Ciebie zostało niezmienione..."

— Jej uczucie!... A jego?... I czyżby mogło teraz powrócić to wszystko — co stracił i dlaczego szedł w pierwszą linię walki, szukając niebezpieczeństw, a w nich — zapomnienia.

Zaczął analizować swoje uczucia i samego siebie... Czyżby w nim już naprawdę wszystko podarło się na strzępy?... Przecież czytając list Kazika, a w nim imię: Ali — nie odczuł niczego, najlżejszego nawet drgnienia serca. Ot, czytał ten list, jak pismo całkiem obojętne...

Czyżby poczucie krzywdy, żal, ból i tęsknota — wyszlamowały już wszystko — nie zostawiając w sercu nic więcej, poza pustką?... „Nitki, która raz pękła, nie zwiążesz z powrotem na taką jaką była" — przypomniała się mu nagle, stara, chińska sentencja.

— Tak, zdaje się, że to prawda i że nić mego uczucia pękła już na zawsze, potargana przez ludzi i życie!... I cóż mogę zrobić dla niej, chyba tylko jedynie pomagać jej materialnie.... Ale czyż to — wystarczy?... Biedna, mała Ali, i ją życie skrzywdziło!... pomyślał.

— A może, dla jej dobra, starać się wskrzesić uczucia, które przeminęły, a nawet i udawać, że są takie jak były?!... — przyszło mu do głowy.

Lecz ledwo to pomyślał, przed jego oczyma zjawił się mglisty obraz polowego lotniska, atakowanego przez sforę „Focke - Wulfów", tłukących ogniem działek wszystko na swej drodze. — Potem budynek kasyna, walący się w gruzy pod ciosami pocisków niemieckich i ich — dwóch, wśród płomieni, walczących ze sobą, w pojedynku staczanym: na śmierć, albo życie!..

Wstrząsnął się nagle pod ciosem rozbieganych myśli.

— Nie, nie!... Nie wolno mi wspominać, nie wolno myśleć o tem, bo chyba oszaleję!...

Przeciągnął dłonią po gorącym czole i znów przyszło mu do głowy, nowa myśl — beznadziejna: I co z tego, choć zapomnę. Z losem nie wygram boju, a „tamten", teraz już na zawsze rodzielił nasze drogi... Tego co było nie wrócę!...

— Za późno Ali — za późno!!..

. . . .

— Co, śpisz błędny rycerzu Polskich Sił Powietrznych? — zapytał Głuski, wróciwszy z obiadu. Alen drgnął słysząc to zdanie i znów wstrząsnął się pod wpływem wracających wspomnień. — Wreszcie się opanował i zdołał odpowiedzieć, na pozór spokojnym głosem:

— Nie, Ryś — nie śpię, tylko myślę.

— A coś ty taki blady? — rzekł, patrząc nań, Głuski.

— Nic, trochę źle się czuję. — Teraz już mi lepiej.

— A co pisał Sikorski?

— Nic ciekawego. — Jeśli chcesz to przeczytaj — odpowiedział Alen, podając koledze drugą, nieczytaną kartkę.

— „Drogi Wład — zaczął Głuski — korzystam z okazji, ażeby ci przesłać trochę wiadomości o naszym dywizjonie, o którym zapomniałeś, zdaje się, że zupełnie. Żałujemy wszyscy, że nas opuściłeś, bo mamy moc tematów, nadających się naprawdę na wspaniałe „stories", a nie ma kto pisać. Podam ci parę. — Na przykład:

(D. c. n.)